

● Mat og landbruksminister Jon Georg Dale står fast på å få balanse i mjølkeproduksjonen

Nye tal kan hindre geitebruk-nedlegging

MØRE-NYTT 1. APRIL 2017

Nye tal frå geitenæringa kan hindre ei frykta bruksnedlegging. Mykje tyder på at det nærmar seg balanse mellom produksjon og etterspørsel etter geitemjølk.

Det kom fram under mat- og landbruksminister Jon Georg Dale sitt besøk til geitegarden til Hogne Humberset bi Hjartabygda onsdag ettermiddag.

Humberset har ein av dei største og mest moderne geitejøsane i landet, og har sjølv arbeidd mykje med å få heva kvaliteten på geitemjølka det siste tiåret. Sjølv er han ikkje blant dei som er mest truga når landbruksministeren i jordbruksmeldinga foreslår å oppheve mottaksplikta Tine-systemet har for geitemjølk. Humberset og geitenæringa fryktar forslaget vil medføre nedlegging av dei brukar som ligg lengst unna etmeier.

Balans

Mat og landbruksminister Jon Georg Dale er også klar over det, for han starta synfaringa i Hjartabygda med å seie at det ikkje er balanse i marknaden i dag.

- Tjuje prosent av geitemjølka vert ikkje menneskemat, og næringa har ei stor oppgåve

KJE: Kjea var nyfikne under statsrådsbesøket.

DYREVERN: Landbruksminister Jon Georg Dale har god kontakt med dyra.

med å skape balanse mellom etterspørnad og produksjon, sa Dale.

Han var onsdag på ei rundreise i Nordfjord og på Sunnmøre for å sjå nærmare på norsk matproduksjon, både hos primærleddet, bøndene, og i sekundærleddet, matvareindustrien.

Nye tal

Hos Hogne Humberset vart Dale møtt konfrontert med at dei tala han presenterte, ikkje var oppdaterte.

Overfor Møre-Nytt presiserer Dale at han ynskjer å få forsøkt om oppheving av mottaksplikta gjennomførte.

- Men dersom desse nye tala stemmer om balansen i marknaden, vil ikkje landbruksdepartementet nytte seg av retten til

å kjøpe opp kvotar. Når eg likevel vil ha forsøket gjennomført, er det fordi dette er ein myttig reiskap, seier Dale.

Modernisering

Han var elles oppteken av at geitenæringa har modernisert seg siste åra, og rosa næringa for dei grepa som vart teknar for å heve kvaliteten på mjølka.

Humberset er ein av dei som har stått i spissen for dette. Det viste seg at den norske geitebestanden mangla eit gen som gav den gode kvaliteten på mjølka.

- Hadde de ete nokre av geitemjølkprodukta for ti år sidan,

hadde de gått ut på kanten her og brekt dykk. No har geitemjølka vorte mykje betre gjennom innkryssing av det genet som har vanta.

Vi har framleis litt å gå på, og arbeidet med å heve kvaliteten endå meir, held fram, sa Humberset.

Overflodig

- Men viser det seg at nyare tal seier at det er balanse i marknaden, då er det ikkje noko som gjer meg meir enn det. Og som gjer kvotekjøp overflodig, sa Dale.

Overfor Møre-Nytt presiserer Dale at han ynskjer å få forsøkt om oppheving av mottaksplikta gjennomførte.

- Så no har vi ei moderne geitenæring i Noreg, og ei næring med gjeld til over øyra, sa han lakonisk.

RUNE SÆBØNES
rune@morennytt.no

IFJØSEN: Hogne Humberset viser mat- og landbruksminister Jon Georg Dale rundt i saudefjøsen.

SYNFARING: Jon Georg Dale, Stein Aam og Odd Bjarne Bjørdal i geitefjøsen.

- Geiter bera meieriet

- Det var geitebøndene som bera meieriet i Ørsta, sa ordfor Stein Aam under landbruksministeren sitt besøk i Volda onsdag.

Aam peika på at konsentrasjonen av geitebønder på Indre og Søre Sunnmøre var ein vesentleg faktor for at Tine avgjorde ikkje å leggje ned meieriet i Ørsta i fjor.

- Vi har sterke miljø, og dei er det viktig å ta vare på. Dessutan opplever vi i Europa ein

trend med stadig meir etterspørnad etter produkt frå geitemjølk. Den trenden vil også komme til Noreg, var Aam overtydd om.

Jon Georg Dale var ikkje usamtid i at sterke produsentmiljø sikra Ørsta-meieriet.

- Det er også difor vi har ein politikk der vi skal trygge dei brukar som er nær meieria, sa Dale.

RUNE SÆBØNES
rune@morennytt.no

- Spring og kjøp!

- Dette er den beste kvite geosten. Han er produsert i Ørsta, men diverse er han mest ikkje å finne i butikkane, sa geitebonde Hogne Humberset då han onsdag hadde besøk frå landbruksminister Jon Georg Dale.

Humberset fortalte at det i Volda berre er hos Coop Mega Kvitlin-osten er å finne i butikkhyllene, og i Ørsta er det hos Eurospar.

- Vi som geitebønder arbeider opp mot Tine for å få denne

osten ut i hyllene, men samstundes opplever vi det vanskelig å nå fram hos kjedene. Det viser seg at dette er heilt avhengig av at osten vert etterspurd, så spring og kjøp, sa Humberset.

Han insisterte elles på at det er Tine som er den beste garantisnitt for at det vert produsert kvalitetsprodukt frå geitemjølk.

RUNE SÆBØNES
rune@morennytt.no

KVITLIN: - Dette er den beste osten. Han er i for få butikkar, meiner Hogne Humberset.

MATMANIFEST: Det er foreslått å etablere torgplassar i alle kommunane i samband med etableringa av Søre Sunnmøre matmanifest. Her frå den første Bondens marknad i Ørsta i 2004.

Støttar matmanifest

Formannskapet rår samrøystes om at Ørsta kommune sluttar seg til Søre Sunnmøre matmanifest.

Matmanifestet skal gjere Søre Sunnmøre stolt over eigen matproduksjon og vere med på å skape ein tydeleg sunnmørsk matidentitet. Ved å slutte seg til matmanifestet er målet at det også skal få betydning for kommunale aktivitetar. Søre Sunnmøre Matmanifest har mål om å gi folk på Søre Sunnmøre eit sunnmørs kosthald basert på lokale råvarer, i tillegg til å fremje god mat og matkultur blant barn og unge.

Målet er å endre innhaldet i

sunnmørske måltid slik at vi skal ete sunnare mat og bli meir medvitne om kva vi et og kvar maten kjem frå. Men først og fremst handlar matmanifestet om auka stoltheit og auka medvit om at vi bur midt i det sunnmørske matfaret, med tilgang til verdas beste råvarer rett utanfor kjøkendøra.

Håpet er at alle kommunane på Søre Sunnmøre skal slutte seg til intensjonen om å følgje opp matmanifestet.

Det var Magne Larsen, som eig Elvheim Gard i Hareid, som sette i gang arbeidet med å etablere eit matmanifest.

ROY-ARNE FOLKESTAD
roy-arne@morennytt.no

VAL: Førehandsrøysting startar 10. august.

Førehåndsrøysting frå 10. august

10. august er fastsett som fyrste dato for førehåndsrøystinga til stortingsvalet i år. Det vert høve til å førehåndsrøyste fram til siste fredagen før valdagen, (8. september).

I Ørsta kommune vert den ordinære førehåndsrøystinga på servicekontoret på Ørsta rådhus, i tillegg vert det eigne opplegg ved Ørstaheimen, Vartdal helsetun, Hjørundfjordheimen og på Bakk- Ola marka.